

A Kúria a dr.Sipos Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr.Körmendy László ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt a Nógrád Megyei Bíróságnál 7.P.20.257/210. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.491/2011/6. számú ítéletével befejezett perében, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a jogi előadó által képviselt ... beavatkozott, a jogerős ítélet ellen a beavatkozó által 32. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül -meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A bíróság kötelezi a beavatkozót, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 14.510.000 forint visszautalt árverési vételár után számított 1.907.369 forint és ennek 2009. december 10-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatának, továbbá 281.000 forint és ennek 2010. január 7-től járó késedelmi kamatának a megfizetésére kötelezte. A döntés indokolása szerint az alperes, mint önálló bírósági végrehajtó lényeges, súlyos eljárási szabályszegése miatt kellett megsemmisíteni az árverést azért, mert az árverésről nem értesítette az egyik végrehajtást kérőt, akinek végrehajtási joga be volt jegyezve az ingatlan-nyilvántartásba. Az alperes ezzel a felróható magatartásával a felperesnek kárt okozott, amelyért a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdése és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján helytállni tartozik. A felperesnek a kára az alperesnél letétbe helyezett összegnek a letétbe helyezéstől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, továbbá az árverés megsemmisítésével kapcsolatban felmerült költségei - igazságszolgáltatási díj, ügyvédi költségek - összesen 281.000 forint összegben. Ezt meghaladóan a keresetét elutasította, mert a felperesnek a további 5.000.000 forint foglalóval kapcsolatos kára nem nyert bizonyítást.

A beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú ítélet fellebbezett részét akként változtatta meg, hogy az elsőfokú ítéletet a 281.000 forint tőke összeg tekintetében - a kamat érintetlenül hagyása mellett - 181.000 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben merült fel a felperes elmaradt vagyoni előnyként jelentkező kára, amiatt, hogy az árverési vételár összegével nem rendelkezhetett. Egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, hogy a mindenkori jegybanki alapkamat számításával helyesen állapította meg 1.907.369 forint összegben a felperes kárát, valamint a 6.000 forint összegű igazgatási szolgáltatási díj a tulajdonjog átvezetése miatt, valamint az árverést megsemmisítő határozat elleni fellebbezés 175.000 forint összegű illeték kifizetése is a vagyoni hátrány csökkentéséhez, kiküszöböléséhez szükséges költségként merült fel. Nem tartotta alaposnak az előszerződés ügyvédi munkadíjának megtérítésére vonatkozó igényt, mert az nem áll okozati összefüggésben az alperes jogellenes magatartásával, míg a fellebbezés ügyvédi munkadíjára vonatkozó igényét bizonyítatlanság miatt utasította el.

A jogerős ítélet ellen a beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint jogszabálysértő a jogerős ítélet, mert az alperes kártérítési felelősségének feltételei nem állapíthatók meg. A felperes az általa követelt 1.907.369 forint kamatra nem jogosult, mert az alperes az árverési vételárát az ingatlanárverés megsemmisítését követően szabályszerűen visszafizette. Hivatkozott az 1/2002. (I.17.) IM rendelet (R.) 47. § (1) bekezdésére; a végrehajtó az eljárása során a felektől közvetlenül felvett, vagy a végrehajtói letéti számlára befizetett, illetőleg átutalt összegeket köteles a rendeltetésüknek megfelelően kezelni és a kifizetéseket attól az időponttól számított 15 napon belül teljesíteni, amikor a kifizetés előfeltételei biztosítottak. Hivatkozott más hasonló, felülvizsgálati eljárásban hozott döntésre, amelyből álláspontja szerint az következik, hogy jogszerűen tartotta az árverési vételárát a letéti számláján, amíg az árverés jogerős megsemmisítéséről tudomást nem szerzett. Épp a jogerős ítélet által kiegészített tényállás - az árverést megsemmisítő jogerős végzés 2009. december 8-i átvételi időpontjának meghatározása - bizonyítja, hogy az alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, mert az átvételt követő két nappal később, 2009. december 10-én már visszautalta a felperes részére az árverési vételárát, és a R. 15 napos határidőt biztosít a végrehajtó számára. Ezért jogellenes magatartás hiányában az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 349. §-a alapján nem állapítható meg, emiatt az árverési vételár a visszafizetésig számított kamat sem járhat a felperesnek. Amennyiben az alperesnek a kamatfizetési kötelezettsége mégis

megállapítható, akkor pedig nem a mindenkori tényleges jegybanki alapkamat, hanem a Ptk. 301. §-a szerinti kamat járna a felperes részére. Hivatkozott arra is, hogy mivel a Ptk. 349. § szerinti feltételek nem állnak fenn, nincs olyan kár sem, amelynek csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez a felperes által költségek a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján köthetők volnának. Ezért a másodfokú eljárásban 181.000 forintba mérsékelt költségigénnyel kapcsolatban is alaptalan a felperes keresete.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

Az alperes a felülvizsgálati kérelemre tett észrevételeiben a beavatkozó felülvizsgálati kérelmének teljesítését kérte.

A beavatkozó a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést tartalmilag az alperes kártérítési felelősségének téves jogi megítélésében, valamint a kár összeg téves meghatározásában jelölte meg [Pp. 270. §-ának (2) bekezdése]. Ezért a jogerős ítélet ebben a keretben volt felülbírálható [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A felperes az önálló bírósági végrehajtó eljárásával összefüggésben felmerült kárát érvényesítette a perben, ezért neki kellett bizonyítania, hogy a kártérítés általános [Ptk. 339. § (1) bekezdés] és a különös [Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdés] feltételei fennállnak. Az általános feltételek közül az alperes jogellenes magatartását (mulasztását) és ezzel okozati összefüggésben bekövetkezett károsodását kellett bizonyítania.

A felperes a keresetben érvényesített kárát arra vezette vissza, hogy az alperes hibájából nem tudta használni a részére megfizetett árverési vételárat, ezzel összefüggésben az alperes részére történő befizetés és az alperes által történt kifizetés közötti időszakra a letétben lévő összeg kamatának megfizetését kérte, valamint az alperes mulasztása miatt különféle kárai keletkeztek, mert a földhivatali eljárásban kifizetett 6.000 forint igazgatási szolgáltatási díjat, adásvételi szerződés készítéséért 50.000 forint ügyvédi munkadíja, az árverést megsemmisítő végzés elleni fellebbezés 175.000 forint illetéke, és a fellebbezéssel kapcsolatban kifizetett 50.000 forint ügyvédi munkadíja merült fel.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A (3) bekezdés kimondja, hogy ezeket a szabályokat kell alkalmazni a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre is, ha jogszabály másként nem rendelkezik. Az önálló bírósági végrehajtó vonatkozásában is e

szabályok az irányadók.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése előírja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, hogy az alperes mulasztott az árverési értékesítés során, és a részéről kirívóan súlyos jogalkalmazási hibával megvalósuló jogellenesség állapítható meg azáltal, hogy az árverési értékesítés elrendelésénél nem értesítette valamennyi érdekeltet. Ez volt az oka, hogy az árverési értékesítést meg kellett semmisíteni, és emiatt kellett visszautalni a felperes részére az árverési vételárra befizetett és általa letétben lévő és kezelt pénzösszeget.

Ebből kiindulva a kereseti kérelem teljesítési lehetőségeinek a vizsgálata során azt kellett feltárni, hogy az alperesi mulasztással - közvetlenül az árverési értékesítés megsemmisítése miatt - okozati összefüggésben áll-e a felperesnek milyen kára keletkezett.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamely tényt valóban fogadja el. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése pedig kimondja, hogy ennek esetleges sikertelenségét a perben a bizonyítás terhét viselő fél hátrányára kell figyelembe venni.

A felperes kárként egyrészt az alperesnél letétbe helyezett összeg kamatának az összegét követelte, valamint azokat a költségeit, amelyek az árverési értékesítés megsemmisítése miatt keletkeztek. A kamat kérdésében azt kellett eldönteni, hogy az alperesnél letétben lévő összeg visszautalásáig alappal követelheti-e a Ptk. 301. §-a alapján a késedelmi kamatot, míg a költségek vonatkozásában pedig azt, hogy azok az árverés megsemmisítésével okozati összefüggésben keletkeztek-e a felperesnél.

Az adott esetben annak volt jelentősége, hogy az alperes jogellenes magatartása miatt a felperes az árverési vételárra befizetett összeggel a letétbe helyezés ideje alatt nem tudott rendelkezni, azt más célra nem tudta használni, de hasznosítani sem. A felperesnek a kára abban jelentkezik, hogy elesett ennek a pénzösszegnek a hasznosítási lehetőségétől, az alperesnél letétben lévő árverési vételárat pedig az árverési értékesítés megsemmisítésére figyelemmel az alperes jogcím nélküli összegként kezelte.

A felperes jogosan tarthatott igényt a kárának a megtérítésére,

amely az adott esetben a felperes által kiszámított és általa megjelölt időszakra érvényesített, a Ptk. 301. §-ában meghatározott törvényes mértékű kamat összegével azonos.

A felperesnél a kár ténylegesen abban jelentkezik, hogy az alperesnél letétben lévő pénzösszeg az árverési értékesítés megsemmisítése miatt jogcím nélkül kezelt pénzösszeg lett, ennek a használatának az ellenértéke pedig a felperes által követelt késedelmi kamat összegével azonos. Az adott esetben a kamatnak az összege a felperes kártérítési összegével azonos.

Az alperesnek a pénzkezeléssel kapcsolatos eljárását az 1/2002. (II.17.) IM rendelet (Vpr.) szabályozza. Arra a beavatkozó helyesen hivatkozik, hogy e rendelet 47. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtó az eljárása során a felektől közvetlenül felvett, vagy a végrehajtói letéti számlára befizetett, illetőleg átutalt összegeket köteles a rendeltetésüknek megfelelően kezelni és a kifizetéseket attól az időponttól számított 15 napon belül teljesíteni, amikor a kifizetés előfeltételei biztosítottak. A beavatkozó által a felülvizsgálati kérelmében történt másik ügyre történő hivatkozás azért nem vehető figyelembe, mert abban az esetben eljáró végrehajtó eljárásával kapcsolatban a jogellenes magatartás megállapítására nem került sor, szemben az adott per alperesével. Az alperes jogellenes magatartása nem volt vitás, emiatt került sor az árverési értékesítés megsemmisítésére, ezzel pedig okozati összefüggésben merült fel a felperes kára. Az alperes eljárása a pénz kezelésével összefüggésben nem volt jogellenes, így annak időbeli visszautalása sem, a felperes kára azonban abban jelentkezett, hogy az alperes jogellenes magatartása miatt nem tudta használni a letétben lévő pénzösszeget. Az alperes jogellenes magatartása megállapítható volt, és ezzel okozati összefüggésben merült fel a felperes kára, és az alperes nem tudta magát a felelősség alól kimenteni.

Az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben helyesen állapította meg a másodfokú ítélet a felperes káraként a felmerült költségek összegét is.

A költségek tekintetében a jogerős ítélettel csökkentett kártérítés összege a 6.000 forint földhivatali eljárásban felmerült igazgatási szolgáltatási díjat és az árverést megsemmisítő fellebbezési illeték 175.000 forint összegét tartotta alaposnak. E körben a jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy mindkét összeg az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben felmerült kára a felperesnek; az árverést az alperes mulasztó magatartása miatt kellett megsemmisíteni, ezért a földhivatali eljárásban felmerült igazgatási szolgáltatási díj, de a jogorvoslattal kapcsolatban felmerült illeték kifizetése is okszerűen merült fel.

A felperesnek a felülvizsgálati ellenkérelmében a kártérítés

összegére vonatkozó, annak kijavítására vonatkozó kérelme - tartalmában ténylegesen a kereset felemelésére irányuló - a felülvizsgálati eljárásban nem volt elbírálható.

A kifejtettek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a beavatkozót a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

Budapest, 2012. november 21.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k.
előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő
HM